

# Kapitalizm nadzoru

19 lipca 2021

Film dokumentalny z 2019 r. będący zapisem wywiadu z Shoshaną Zuboff, autorką książki „Wiek kapitalizmu inwigilacji. Walka o przyszłość ludzkości na nowej granicy władzy” („Age of Surveillance Capitalism: the Fight for a Human Future at the New Frontier of Power”) z 2019 r., uważaną za jedną z najważniejszych książek o gospodarce i społeczeństwie XXI wieku. Autorka analizuje społeczne, polityczne i ekonomiczne skutki upowszechnienia technologii cyfrowych, które zdominowały rynek na przestrzeni ostatnich 20 lat, oraz definiuje zupełnie nowy porządek ekonomiczny, tzw. kapitalizm nadzoru (surveillance capitalism), w którym użytkownicy technologii są postrzegani nie jako konsumenci, ani nawet nie jako produkty, lecz jedynie jako źródło danych. Ludzkie doświadczenie jest tu niczym więcej jak darmowym surowcem do produkcji danych behawioralnych, które są następnie przetwarzane w produkty do analizy predykcyjnej, a te z kolei są przedmiotem obrotu na rynkach prognoz przyszłych ludzkich zachowań. A najpewniejszym sposobem przewidywania ludzkich zachowań jest... samodzielne ich kształtowanie. I tak oto, dzięki narzędziom cyfrowym umożliwiającym bezprecedensową inwigilację i kontrolę społeczną, kapitalizm nadzoru manipuluje zachowaniem setek milionów ludzi w ten sposób, by przybrało ono pożądane formy i przekuwało się na realne działania przynoszące finansowe korzyści przedsiębiorcom. Dokonawszy cyfrowej kolonizacji znacznej części świata, giganci z Doliny Krzemowej dosłownie podporządkowali naturę ludzką dynamice rynku, zredukowali ludzi do roli zasobów, całkowicie ograbionych z prywatności i intymności, których najbardziej osobiste przeżycia i doznania są bezpardonowo eksploatowane pod przykrywką różnych „ułatwiających życie” usług.